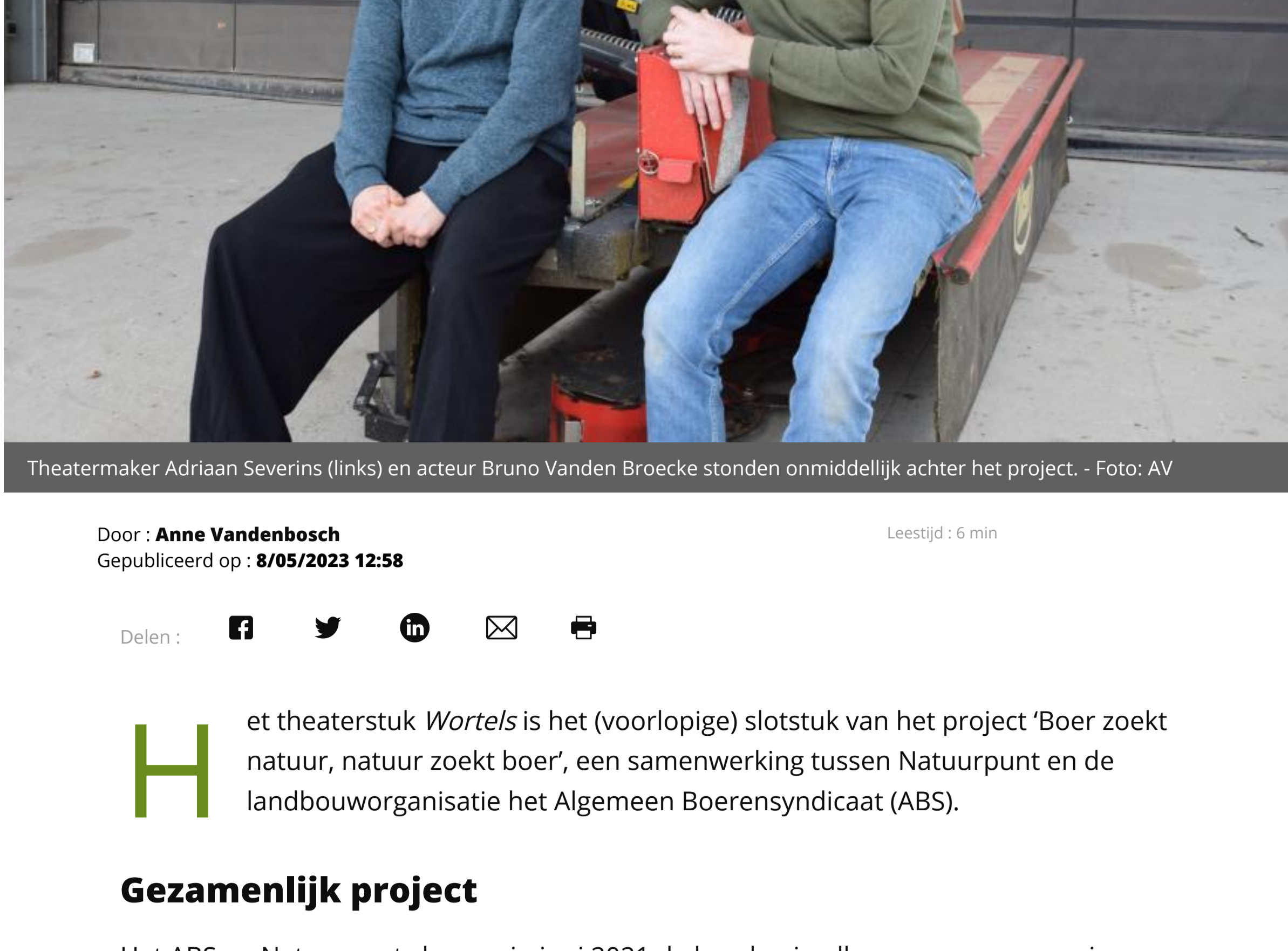

‘Wortels’, een beklijvend luisterspel over boeren en natuur

Verhalen raken mensen en brengen ook mensen dicht bij elkaar. Laat nu net dat een van de doelstellingen zijn van ‘Boer zoekt natuur, natuur zoekt boer’. In ‘Wortels’, een dialoog tussen tekst en geluid, zoeken beide werelden begrip en respect voor elkaar.

Theatermaker Adriaan Severins (links) en acteur Bruno Vanden Broecke stonden onmiddellijk achter het project. - Foto: AV

Door: **Anne Vandenbosch**
Gepubliceerd op: 8/05/2023 12:58

Leestijd: 6 min

Delen: [f](#) [t](#) [in](#) [e](#) [v](#)

Het theaterstuk *Wortels* is het (voorlopige) slotstuk van het project ‘Boer zoekt natuur, natuur zoekt boer’, een samenwerking tussen Natuurpunt en de landbouworganisatie het Algemeen Boerensyndicaat (ABS).

Gezamenlijk project

Het ABS en Natuurpunt sloegen in juni 2021 de handen in elkaar voor een ongeziene samenwerking. Een eerste initiatief was het gezamenlijke standpunt rond een duurzaamheidspremie als alternatief voor de aflopende zoekkoeprennie. Nadien volgde het project ‘Boer zoekt natuur, natuur zoekt boer’. Beide organisaties droegen samen jaarlijks 50.000 euro bij aan dit project, met daarbovenop nog 422.250 euro Vlaamse middelen door minister van Omgeving Zuhair Demir (N-VA).

Het wederzijdse begrip tussen landbouwers en natuurbeschermers verbeteren was zowat hét belangrijkste doel van ‘Boer zoekt natuur, natuur zoekt boer’. Bij beide organisaties ging in dit kader een nieuwe medewerker aan de slag. Matthias D’haese stapte in het project namens het ABS en bij Natuurpunt was dit Sanne Govaert. Het bleek een uitstekende tandem. Beiden begonnen 2 jaar geleden hun opdracht met een fris blik op de toch wel heikele thema’s.

Wederzijds begrip en respect

Sanne Govaert: “We hebben de voorbije 2 jaar veel ingezet op persoonlijke ontmoetingen. Zo werden onder meer *bootcamps* met 1-op-1-gesprekken ingericht en workshops waarin de wederzijdse kansen en valkuilen werden belicht. Die samenkomsten – in diverse regio’s in Vlaanderen – waren heel verhelderend, zowel voor de deelnemers vanuit de natuurbeweging als voor de landbouwers.” Matthias D’haese vult aan: “Regionaal is er het gevoel dat beleidsmakers in Brussel onvoldoende rekening houden met de lokale noden op het terrein. Niemand voelt zich gehoord. Het is immers geen zwart-witverhaal. Er zitten veel tinten groen tussen beide uitersten. Alle betrokkenen willen ook dat er (werkbare) oplossingen uit de bus komen.”

Sanne Govaert (Natuurpunt) en Matthias D’haese (ABS) van ‘Boer zoekt natuur, natuur zoekt boer’ zijn erg tevreden hoe SLAK de heikele thema’s verwerkte in de monoloog ‘Wortels’. - Foto: AV

Boodschap uitdragen

De trekkers van het project schreven recent hun belangrijkste bevindingen neer in de brochure *Zakgids om landbouwers en natuurbeschermers dicht bij elkaar te brengen*. Toch zochten ze ook naar een manier om hun boodschap breder uit te dragen. “Zo dachten we aan een podcast, maar we vreesden dat het bereik hiervan onvoldoende zou zijn”, vertelt Sanne Govaert. “Een theaterstuk leek ons beter geschikt, het is laagdrempeliger dan een podcast. Bovendien zorgt het voor dialoog, het brengt mensen samen en het werkt op emoties.”

Ze zochten iemand die via de verbeelding de dialoog tussen landbouwers en natuurliefhebbers kon bevorderen. Adriaan Severins van het mini-productiehuis SLAK ging in op hun vraag. “We gaven SLAK *carte blanche* bij de uitwerking”, legt Matthias D’haese uit. “Zo opteerden ze voor 1 hoofdpersoon, de boer die een innerlijke strijd aangaat. We brachten Adriaan in contact met landbouwers en natuurbeschermers om hun verhaal te duiden. Het moest immers realistisch blijven, maar we hebben hun ook de nodige creatieve vrijheid gegeven. We hadden vertrouwen in de theatermakers. Het is net als bij ons project, waar we ook werken rond wederzijds begrip en respect.”

Severins - Vanden Broecke

Adriaan Severins: “Elena, mijn vrouw, en ik kregen deze vraag goed een jaar geleden, in het voorjaar 2022. De crisis tussen de landbouworganisaties en Natuurpunt zat op een hoogtepunt. Toch hebben we niet lang gearzeld.” Het koppel woont in het landelijke Lille, in de Kempen. “Ik ken de landbouwsector vooral via de familie van Elena, zelf kom ik uit een bakkersfamilie. We hadden al wel ervaring met een project rond de klimaattransitie. Hierin kwam de landbouw niet aan bod, maar die sector wordt er wel fel mee geconfronteerd. Ik dacht onmiddellijk aan een hoofdrol voor Bruno Vanden Broecke.”

En ook Vanden Broecke, onder meer bekend van series als *Het eiland* en *Safety First*, maar ook van de succesvolle monologen *Missie* en *Para*, voelde de klik en zei onmiddellijk ja op het voorstel. “Ik vertoefde als kleine jongen veel op de boerderij van mijn grootouders in de regio Waasmunster. Ik heb er mooie herinneringen aan. Alhoewel ik nu in de stad woon, zit de natuur in mijn lijf.”

Luisterstuk

Voor iets was de stikstofproblematiek en de polarisatie tussen landbouw en natuur vooral iets wat ze kenden vanuit de media en de politieke positionering. Adriaan Severins: “Ik vond het straf hoe er in die media steeds over de landbouw werd gesproken. Hun werk wordt nogal gemakkelijk *for granted* genomen, alsof het vanzelfsprekend is wat ze dagelijks voor ons doen. Veel van onze vrienden zijn stads mensen, hun perceptie over de landbouw is wat die media hun voorschotel.”

Te midden van de actualiteit van het stikstofdossier luisterde Severins naar de verhalen van menig landbouwer. Het blijft hem bij hoe het mentaal welzijn van zijn gesprekspartners leed onder de huidige situatie. “Het was de rode draad in onze gesprekken, ook trouwens bij heel wat natuurliefhebbers. Bij beiden is er veel wanhoop en spanning aanwezig.”

Een gesprek met een bioboerin gaf voor de theatermaker de ultieme klik voor zijn aanpak van de voorstelling. “Zij vertelde me dat ze ook niet meer wist hoe ze haar bedrijf moest aanpakken. De vele rompslomp, de tegenwerkende overheid... wat is het wenselijke model, vroeg ze zich af.”

Severins koos bij de voorstelling voor luisteren als theaterale vorm. “Luisteren met als doel begrip, empathie, stilte en ruimte te creëren. Het luisteren als daad van verzet tegen het uitspelen van 2 vermeende tegenpolen.”

Het verhaal van Wortel

Op 5 mei speelde Bruno Vanden Broecke voor het eerst de monoloog *Wortels* op de site van het Instituut voor Landbouw-, Visserij- en Voedingsonderzoek (ILVO) in Merelbeke. Anderhalf uur lang worstelt hij daarbij als melkveehouder Danny Wijckmans – met roepnaam Wortel – met zijn verleden, heden en toekomst, met de meningen van zijn vader, vrouw en kinderen, maar ook met deze van collega-boeren. Hij probeert zichzelf en zijn bedrijf – dat een oranje stikstofstatus heeft – staande te houden, terwijl zijn omgeving, zijn beesten, zijn familie en de natuur rondom steeds meer van zich laten horen.

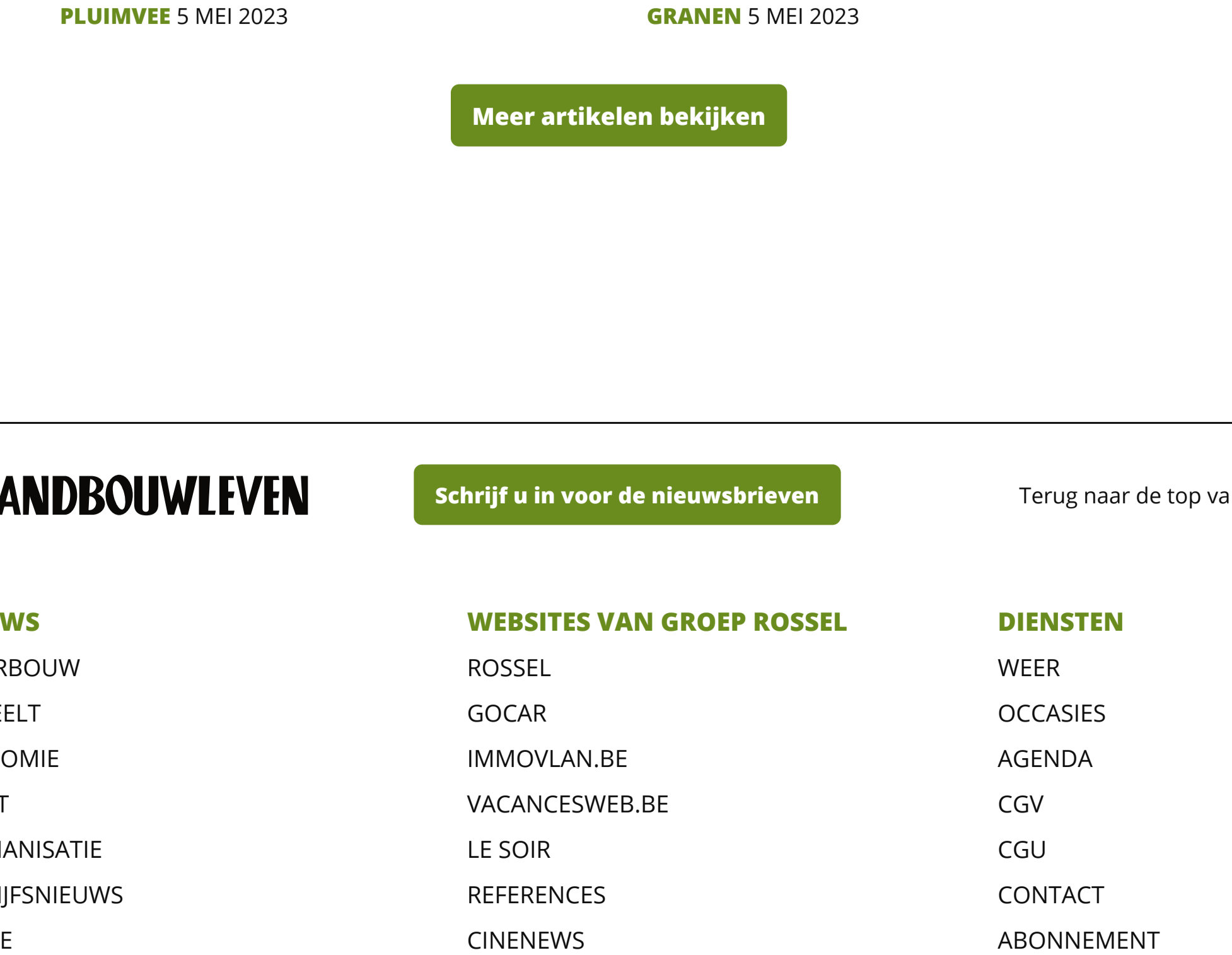

‘Wortels’ vertelt het verhaal van boer Danny Wijckmans. - Foto: Alexander Daems

Op scene zien we een boer die zijn verhaal deelt met het publiek. Vanden Broecke: “Wat moet Wortel doen om goed te doen? Hij wordt van het kastje naar de muur gestuurd.” Bruno Vanden Broecke staat dan wel alleen op de scene, maar de natuur doet mee. Het stuk is namelijk doorspekt met geluidsfragmenten. Naast natuurgeluiden vormt de opname van een podcast, een gesprek tussen Adriaan met Wortel en een natuurbeschermer, de rode draad. Gaandeweg groeit begrip tussen beide actoren. “We zorgten voor een helicopterperspectief over de problematiek. We overschouwden de situatie. Ik hoop dus dat de voorstelling ‘invoelbaar’ is, dat ze wederzijds begrip losweekt.”

Herkenbaar en aangrijpend

Severins en Vanden Broecke vinden het alvast hoopvol dat een landbouw- én een natuurorganisatie opdrachtgever waren voor deze voorstelling. Vanden Broecke: “We zijn meer dan ooit benieuwd naar de gesprekken die volgen na de voorstellingen. Bij ons is alvast het begrip en respect voor de landbouwers nóg gegroeid! Je hebt de tegenstelling natuur versus landbouw, maar die boer woont en werkt daar wel. Anderzijds leren we ook de stugheid en koppigheid van die boer kennen. Boeren zijn gewortelde mensen. Ze hebben een sterke mening over hun grond, en daar wordt nu zwaar aan ‘gerammeld’.”

Minister Demir en ruime delegaties van Natuurpunt en ABS woonden de première van de voorstelling bij. - Foto: AV

Zowel minister Demir als ruime delegaties van Natuurpunt en ABS woonden de première van de voorstelling bij. Herkenbaar en aangrijpend en de nood aan dialoog tussen landbouwers en natuurbeschermers, waren de meest gehoorde reacties, maar ga vooral zelf kijken!

Anne Vandenbosch
In mei worden 8 voorstellingen op locatie gespeeld (zie www.boerzoektnatuur.be). Nadien toert ‘Wortels’ ook verder langs culturele centra (zie [hier](#)).

Lees ook

Ondersteun dual leren via bestaande aanbieders, niet via de RTC's

ACTUEEL 8 MEI 2023

‘Ik word niet gelukkiger door nog grotere volumes te verkopen’

VARKENS 8 MEI 2023

Doorstart voor Vlaams kweekvees

VLEESVEE 8 MEI 2023

Lees ook in Actueel

EVP verwerpt voorstellen over natuurherstel en pesticidengebruik

ACTUEEL 8 MEI 2023

De Europese Volkspartij (EVP) spreekt zich uit tegen 2 speerpunten van het milieubeleid van de Europese Commissie. De koepelpartij van christendemocraten en conservatieven verwerpt zowel het voorstel voor de inperking van het gebruik van pesticiden als de natuurherstelwet, zo blijkt uit een resolutie die op 5 mei op een partijbijeenkomst in München is goedgekeurd.

Vleeschapen- en rosé vleeskalverhouder Hendrik de Leeuw: ‘Belgische schapenokkers betalen nog goed’
SCHAPEN 7 MEI 2023

“We weten niet welke afslag we moeten nemen”
VARKENS 6 MEI 2023

Eierverbruik blijft hoger dan voor corona
PLUIMVEE 5 MEI 2023

Uitbreiding ziekten in wintergranen
GRANEN 5 MEI 2023

[Meer artikelen bekijken](#)